

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 frt.
Félévre . . . . . 4 „
Negyedévre . . . . . 2 „

Hirdetési árak:

A négy-hasábos petitsor
1-szeri felvétele . . . 7 kr.
2-szeri „ . . . . . 6 „
3-szori „ . . . . . 5 „
A három-hasábos „Nyilttér“
petitsor 10 kr-val számítottatik.
Hirdetés-bélyegár 30 kr.

PÉCSI LAPOK.

Vegyes tartalmu lap.

Hirdetések felvételnek
Oppelik A., Schalek Henrik,
Haasenstein és Fogler,
Mosse Rezső bécsi; — Gold
berger A. B. budapesti; —
G. L. Daube és társa
M. frankfurti;
Haasenstein és Fogler
Steiner A.
hamburgi irodáiban.

Megjelenik hetenkint háromszor
és pedig:
vasárnap, szerdán és pénteken

Szerkesztőségi iroda hal-tér 5-ik számú házban. Hirdetések és előfizetések felvételi
irodája Ramazetter Károly kiadóhivatalában boltiv-közben a könyvnyomda mellett.

Egyes szám
Szerda- és pénteki kiadás 5 kr.
vasárnap 10 kr.

Pécs, 1882. márcz. 9-én.

Mint minden közérdekű mozgalom, benünk buzgó harezosokra talál, ugy a legujabban lendületet vett magyarosodásis kiváló figyelmünk tárgya. Azonban megvalljuk, hogy a magyarosodás minél szélesb körben terjedését nem csupán külsőségek, mint névvaltoztatás, magyar czégfeliratok stb. alkalmazásával véljük elérhetőnek. Mind ezen eszközök — nézetünk szerint — arra, hogy a magyarosodás iránt megindult mozgalom maradandó hatást eredményezzen, nem elégségesek s azokban kellő biztosítékot, olyat, minőt e fontos mozgalom megkíván, nem látunk s habár elismerjük az említett eszközöknek a magyarosodásra szükségességét és részünkről is melegen ajánljuk egyesek, ugy egész osztályok figyelmébe, hogy hazafiasságuk szerint magyar voltukat külsőségekben is kimutatni igyekezzenek, mindazáltal a magyarosodás legfőbb biztosítékát, maradandó alapját egyedül nyelvünk és irodalmunk fensőbbiségében találjuk s így legelső kötelességünk a magyarosodás terjedése tekintetében a nemzeti irodalom pártfogolása s annak a köztünk élő idegen elemekkel való megkedveltetése. Ez irányban aztán — be kell ismernünk — nem történik semmi, az irodalom pártfogolása egy-két fővárosi lapra történő előfizetésen túl általában alig terjed.

Ha közvetlen közletről nem tapasztalná az ember, nem hinné, hogy Pécs, mely lakosai számára s különösen intelligentiájára a vidéki városok elsői között foglal helyet, társadalmi életében a közművelődési érdekek iránt, mily közönyös. Habár a „dalárda“ szomorú helyzete s ujabban a „Munkácsykép“ megvétele tárgyában tartott vasárnapi gyűlés iránti részvétlenség kedvezőtlen adatot nyujtanak, a művészeti czélok tekintetében még mutatkozik némi érdeklődés, azonban az irodalomnak nemzetiségünk fentartására legfontosabb érdekei társadalmi életünkben szóba sem jönnek. Pécsnél sokkal jelentéktelenebb vidéki városok lakosai társulva közreműködnek az irodalom pártolására, fejlesztésére, mi azonban nem teszünk semmit sem, pedig azon nemzeti kincs, melyet irodalmunkban birunk, nemzeti önállóságunk legfőbb feltétele s habár nyelvünk politikai fensőbbisége törvényhozásilag kimondva van, mindazáltal, ha önmagunk iránti kötelesség szerint nyelvünk minden tekintetbeni fensőbbiségét fenn kívánjuk tartani, nem egyedül a politikai állapotba vessük bizalmunkat, hanem nyelvünk mai culturalis fensőbbiségét igyekezzünk fentartani, nemzeti irodalmunk buzgó pártolása legyen figyelmünk tárgya, mely uton a köztünk élő idegen elemek magyarosodása önként és biztos alapon bekövetkezik.

Felette kívánatos volna, hogy a társadalomban a politikai élet ne uralna mindent annyira, mint napjainkban. Sokaknak összeszellemi táplálékát a politikai lapok tartalma képezi s innen van, hogy általános nézet szerint a nemzet közműveltségének próbaköve a politikai élet, holott inkább ez annak eredménye s a kettő közötti egyensúly teremt normalis állapotot.

Azonban azon irány, mely alkotmányunk visszaállítása óta a közéletben tapasztalható, kóros jelenség s felettebb leverő, hogy társadalmi mozgalom, mely politikai kérdéssel kapcsolatban nincs, közérdeklődésre nem tarthat számot, de még nem is kezdeményeztetik s legközelebről városunk oly társadalmi intézményt, mely nyelvünk és irodalmunk ápolására volna szánva, fel nem mutathat.

Szellemi és anyagi tevékenységünk általában hazánk fővárosába van összpontosítva, azonban túlhajtott dolog volna minden tevékenységet Budapesttől várni, sőt ha politikai kérdések megvitatásánál a vidék nem csupán viszhangja a fővárosi életnek, még inkább indokolt és jogszerű azon kívánság, hogy a vidéki előkelőbb városok lakosai közművelődési czélok elérésére, kiválóan az irodalom pártolására, maguk között társuljanak. Ehez nem csupán joguk van, de ez kötelességük is.

E kötelesség teljesítésére kívánnánk mi összpontosítva látni városunk intelligens erőit, mert, ha egyéb s felette fontos okot ezuttal nem érintünk is, — csak közművelődési érdekeink társadalmi felkarolása, különösen irodalmunk pártfogolása, ismertetése tenné maradandó hatásúvá azon sikert, melyet a magyarosodás tekintetében az utóbbi évek folyamán vezérférőink nemes buzgalma kivívott.

A képviselőház legutóbbi ülésében benyújtott költségvetési törvényjavaslat az 1882. évre a következő mérleget állapítja meg:

Összes kiadások	328,228.281
Összes bevételek	201,967.214

Hiány 26,261.057

A pénzügyi bizottság által benyújtott mérleg a következő volt:

Összes kiadások	325,656.881
Összes bevételek	299,455.214

Hiány 26,201.667

Az eltérést főleg a hercegovinai lázadás okozta kiadás: 2.512,900 forint magyarázza meg, mely tétel ugyanakkor, mint a közös activákból származó bevétel, a fedezetben is szerepel.

A költségvetési törvény ez alkalommal azon újítást tartalmazza, hogy a 4. §-ában a kiadások és bevételek és az abból eredő hiány együttesen és számszerűleg van feltüntetve.

Dunagőzhajózási társaság. Tudvalevő, hogy a román kormány pártfogása alatt román gőzhajózási társaság alakult, melynek célja az Al-Dunán a Dunagőzhajózási Társaság ellen forgalmi versenyt indítani. E társaság államsubventióban is részesül a román kormány részéről, mely különben is töle telhetőleg támogatja. 1878-ban a román kormány a Dunagőzhajózási társasággal egyezményre lépett, mely szerint utóbbi megfelelő kárpótlás mellett, a román postaküldeményeket a Dobrudsába szállította, mely célra egy külön kis gőzöst használt. Ezt az egyezményt most a román kormány feloldotta, s a posta-küldemények Dobrudsába szállítását a román gőzhajózásra bizta.

Az átlyukadt, vagy más módon megcsontított ezüst váltópénz a közpénztárnaknál egyáltalán nem fogadtatik el. Ily váltópénz csupán csak a fémbeváltó hivatalban értékesíthető még pedig különként 36 forinttal, minélfogva egy 10 kros pénzdarabra mintegy 3.5, egy 20 krajczárosra pedig 7 krajczár esik, ami 55% veszteséget jelent.

Példának okáért.

(V.) A mai fiatalság egyik figyelemre méltó hibájáról szólunk, mely hiba a corruptio egyik feltünőbb körjeleképpen jelentkezik s ez az, melyet a sajtó „szélhámosság“ fogalommal szokott kifejezni.

Tudjuk, hogy a fiatalkor az, melyben leggyakoribbak, — legnagyobbak a tévedések, melyek azonban, ha egyéb rossz tulajdonokkal nem járnak, a fiatal heves pezsgésű vér következményének tudhatók be s így könnyen elnézésben is részesülhetnek; azon körjel azonban, melyet napjainkban a „szélhámosság“ fogalma alatt értünk, ez már nem a pezsgő vér szüleménye, nem fiatalkori tévedés, hanem sokkal nyomósabb jelentőségű, sokkal beszámíthatóbb hiba, mert ez már az erkölcsben és jellemben gyökerezik, a mely ellen az élet bármely kora emberének egyaránt hazafiui kötelessége fegyvert fogni és küzdeni.

Ami fegyverünk a toll, mi ezzel mérjük a vágást.

De lássuk mi is voltaképp a „szélhámosság“, miben és miként nyilvánul.

Ha alapjában tekintjük a bajt, azt látjuk, hogy kizárólag egyéni sajátságok kifolyása s a „netovább“-on is túlhajtott ferde törekvés következménye.

A „szélhámosság“ fiatal ember, midőn kilép az életbe, csakhamar arra a meggyőződésre jut, hogy a közügyek terén csaknem minden hely el van foglalva oly emberek által, a kiket multjok érdeme, tehetség, szorgalom, az élet nyomorúságai és keserű tapasztalatok közt megérlelt életbölcsetség vitt az emelkedettség bizonyos fokára.

Túlságos, határt nem ismerő törekvése mindenképpen, minden áron szerepre, és pedig vezérszerepre készíti, de mivel neki azt türelemmel várni, hogy az érdemi elismerés, becsülés s mások jóakarata emelje előre fokról-fokra, természeti hibájából kifolyólag, lehetetlen, s így nem áll bármely eszközt és módot megragadni, felhasználni arra, hogy utjából minden akadályt, — mindenkit eltávolíthasson.

Fegyverei közül elsőnek a hazugságot

említjük fel, mely nagy hasznára válik, hogy egyoldalról a maga „én-“je soronkívüli emelésére birtokába kerithesse hangzatos szavak, népszerű elvek hirdetésével, melyek nem szivéből, hanem csak az ajkáról jönnek, — a szükséges támogatást; más oldalról pedig, hogy a könnyen hívőket tévútra vezesse s ily módon megnyithassa az utat, amelyen tervei kivitelében célhoz jut.

Fegyvere a rágalom. Aki még nem ismerné közvetlen tapasztalatból a „szélhámos“ ember alattomos ténykedését, azonnal rá jön, amint hallja, hogy oly emberekről, kiknek jelleme tiszta mint a gyémánt, hirtelen támadt forgó szél módjára, oly hírek kezdenek szárnyalni, melyeknek eredetét senki sem tudja, — de azért egy hatalmas rész kárörvendve tovább adja s terjed a rágalom.

A „szélhámos“ e két irányu ténykedése a legszánalomraméltóbb, a legszomorubb eredményt származtatja.

Midőn a nagy közönség észre veszi, hogy érzelmeivel galádul játszottak, ha annak tudatára jut, hogy a tetszetős külső, hamis álarcz, mely szennyes és önző tervek eltitkolására szolgál, akkor a „szélhámos“ ember a közvélemény ítélő széke elöl megbélyegezve, a megvetés szégyenével távozik, — eljátszta hitelét. Legyen a fiatalság a közélet szorgalmas napszámosa és ott a hol a kebel melegnek s az üde, friss erőnek nyilik hatáskör, — a közügyek vezetését azonban engedje át az „érettek“nek, kik talán az ő szemei előtt az előre haladott kor által előidézett phisikai fogyatkozások folytán, alkalmatlanoknak tűnnek föl, de hosszas és tágkörű tanulmányaik, ember- és tárgyszerű, nyugodt gondolkodásuk folytán egyedül és kizárólag hivatottak és jogosítottak a vezérszerepre.

Igyekezzenek az ifjak maguknak munkakört alkotni, de nem a „szélhámos“ eszközzeivel, hanem szorgalom és önfeláldozással.

Törjenek előre, — de legyenek „közvitéz“ mindaddig, míg mások nem emelik őket a „vezérek“ közé.

Ujdonságok.

A városi plébánia-templom belső díszítéséről. Örömmel említiük föl, hogy Mendlik Ágoston városi plébános ur kezdeményezése folytán a plébánia-templom belső díszítése végből megindult gyűjtés igen szép eredménnyel folyik; gazdag, szegény egyaránt hozzá járult a szép cél megva-

lósításához, ki-ki tehetsége szerint. Voltak többen, kik áldozatkészségüket nemcsak pénzbeli adománnyal fejtették ki, hanem természetbeni hozzájárulással is; így Hoffmann Károly asztalos ur, Buday Béla ur által a sekrestyét festette ki, — a festés tökéletesen megfelel a finom templomi stílusnak. Held kárpitos ur gyönyörű oltári székeket készített. Vácse ezredes ur leányai a szószékre díszes terítőt ajándékoztak. — A mint a gyűjtés eredménye lehetővé teszi, a freskók festésére kerül a sor. Tervben van, hogy a freskók festését Mücke ur, tehetséges festőnk fogja végezni; egy más verzió szerint pedig a jelenleg Rómában időző Greits Gyula ur, szintén igen tehetséges fiatal festőnk lenne megbízva a freskók elkészítésével. Angster ur, általánosan ismert orgona-készítőnk, egy impozáns tervet mutatott be, melynek kivitele 7000 forintba kerülne. Még azonban minden a gyűjtés végeredményétől függ. Ennyit egyelőre, alkalmilag vissza fogunk még ez ügyre térni.

Már megint! Alig hangzott el a lélek harang a dalárda felett, már megint két egyület áll a megsemmisülés ösvénye előtt, ha csak valamely bátor kéz helyre nem állítja. A zene-egylet és a lövészek társulatáról hallunk ilyen szomorú híreket, bár az elsónél — úgy vélekednek többen — tendatiusak a hírek azon okból, hogy a német színtársulatnak engedélyt adjanak. — Akár hogy legyen is, a zene-egyletet veszni nem engedhetjük, mert ez úgy képessége, mint szervezése által ritkítja párját, nincs vidéki város, mely ily zenekarral rendelkezne. A lövész-egylet már rég csak néhány tagból állott, de hihető volt, hogy kitartás és erély által a régi fényre derül — vesztére épen nem számítottunk.

Szándékos gyermekölés. Özvegy Lipschitz Dávidné m.-hertelendi lakos újszülött törvénytelen gyermekét nyomban a szülés után megfojtotta; az előnyomozás folyamán azt állította, hogy e tette a gyermek atyjának rábeszélése folytán szánta el magát s már áldott állapotában gyökeret vert benne a gondolat, gyermekét minden áron láb alól eltenni.

Czigány karaván. Tegnap a pécsi járási szolgabíróság Ellendről mintegy 50 tagból álló czigány karavánt kísértetett be a járásbírószághoz, miután azzal vannak gyanúsítva, hogy néhány hó előtt az ellendi kocsmát kirabolták. — Üldözött sorsukbani teljes megnyugvással követték a csendöröket, nagyon is korai könnyű nyári öltözé-

kük nagy bámulatot keltvén a kíváncsi járó-kelők közt. A karavánban volt vagy 20 apró gyermek, mindannyi egészséges és jól megtermett, kár, hogy a társadalom részére teljesen elvesztek.

A közegészségi állapot városunkban a lefolyt hóban aránylag a január hónaphoz kedvezőnek mondható, a halálozások száma is csökkent; meghalt 83, született, a bányatelepet nem számítva, 76, rendkívüli halál eset csak egy volt. A kórházakban összesen 432 beteg gyógykezelést, azokból a városi kórházra 313 esik.

Rémes eset. Sásdról egy rémes esetről értesítenek bennünket, mely az egész környéket izgatottságba hozta. Bizonyos Schwarcz Henrik, gerényesi lakos, molnár, ki nevével viszálykodásban élt, több év óta bérben birta a gerényesi Appel-féle malmot, melynek tulajdonosa Appel Francziska, fiatal özvegy. Schwarcznek egy katonája fia néhány hét előtt a katonaságtól haza jöven, beleszeretett Appel Francziskába és az esküvő néhány nappal előbb megis történt. A fiatal pár Schwarcz Henriknek a bérletet felmondotta, mi őt rendkívül elkeserítette. Lehangoztát fokozta a nevével folytonos perlekedés. Mult hét szombati napján, reggel Schwarcz Henrik 10 éves fia a községi előjárósághoz fut segélyért, hogy a malom lakosztályából füst tódul elő, az ajtók be vannak zárva, az ablakok pedig dűnyhakkal berakva. Az elősiető bíró és esküdtek előtt rémes jelenet tárult: az ágyban meggyilkolva feküdt Sch. Henrikné egészen vérében, az ágy lángokban állott és a lángok már a szoba többi bútorait is emészteni kezdték, a szemben levő ablakon pedig Sch. H. lógott felakasztva.

Színház. Benedek József ur jutalomjátékául f. hó 8-án „Kéjutazás“ című 3 felvonásos új francia vígjáték került színre. Erdemes veterán színészünk a saját érdekében helyesebben tette volna, ha ez igen csekély értékű ujdonság helyett más ismert jó művet választ. Közönségünket az újabb s itt bemutatott francia színművek, úgy a „Kéjutazás“ is hidegen hagyta. Ennek tulajdonítható, hogy Benedek ur jutalomjátéka — őszinte sajnálatunkra — nem hozta meg az anyagi sikert. Különben a jutalomjáték napjának és az előadásra kerülendő színművek megváltoztatása is kedvezőtlen hatással volt. A közönség a jutalmazottat megérdemlett szíves fogadtatásban részesíté.

A zálog-kölcsönök forgalma. A mult 1881. év utolsó negyedében a Polgár-féle zálog-kölcsön-intézetben a következő volt a

Tárca.

Ascanio,

Dumas Sándor regénye.

Francia eredetiből fordította

dr. Daempff Sándor.

V.

Genie és királyság.

(Folytatás.)

— Oh ez már könnyen meglehet s e pontot illetőleg, engedelmeskedni fogok Sire.

— Akarom, hogy e karosgyertyatartók tizenkét ezüst-szobrot képezzenek.

— Sire, ez nagyszerű lesz.

— E szobrok hat istent s hat istennőt fognak ábrázolni s teljesen az én természetem lesznek mérték.

— Egészen az ön természetéhez, Sire.

— De hisz ez egy egész költemény, egy bámulatos csoda, a mit ön itt parancsol, szolt d'Etampes hercegné; ugy-e Benvenuto ur?

— Asszonyom, én nem bámulok soha.

— En pedig, én, fognék bámolni, felelt hercegnő, ha más szobrászok, — az ókor szobrászai, képesek lennének ily munkát véghez vinni.

— S én mégis reményem, hogy ép ugy el tudom végezni, mint az ókoriak, felelt Benvenuto hidegen.

— Óh, nem kérkedik ön egy kissé, Benvenuto mester?

— Asszonyom, én nem kérkedem soha.

Mialatt ezt nyugodt hangon mondá, d'Etampes asszonyra szegezte tekintetét s a büszke hercegné akarata ellenére is lesüté szemeit e szilárd, önértetes tekintet előtt, mely még haragos sem volt. Ama ellen-szenvet érzette Cellini iránt e tölény miatt, mely alatt, midőn neki ellenállni akart, meghajolt s a melyről azt sem tudta, vajjon tulajdonképen miben áll. Mind eddig azon hiszemben volt, hogy a szépség az első hatalom a világon: a genieről elfeledkezett.

— Mily kincsekkel lehetne tehát, szolt csipősen, oly tehetséget, mint ön, megfizetni?

— Az enyéme, minden bizonytalannal nem volnának erre elegendők, felelt I. Ferencz; e pontnál eszembe jut Benvenuto, hogy önként eddig csak ötszáz aranytallérnyi díja volt. Mit szólna hozzá, ha önt festészem, Leonardo da Vinci jövedelmében, azaz évenkénti hétszáz aranytallérnyi díjban részesíteném? Ezenkívül még minden egyes művet, melyet számomra készítené, külön díjaznék.

— Sire, ez ajánlatok méltók oly királyhoz, mint I. Ferencz, s merem mondani oly művészhez, mint Cellini. Mindazáltal vagyok oly bátor, még egy kérelmet terjeszteni felcséged elé.

— Előre is teljesítve van. Benvenuto.

— Sire, e hotel munkálataimra alkalmatlan. Tanítványaim egyike talált egy helyiséget, mely sokkal alkalmasb azon nagyszerű művek kivitelére, miket királyomnak nálam megrendelni tetszett. E birtok fölséged tulajdona. Értem a Nagy-Neslet. Jelenleg Páris prévojának rendelkezése alatt áll, ki azonban nem használja lakásul; ő csak a Kis-Neslet használja, melyet szívesen hagynék meg neki.

— Jól van, Benvenuto, legyen, szolt I. Ferencz, rendezze be magát a Nagy-Nesleban s így nekem csak a Szajján kell átkelmem, hogy önnel beszélhessek s remekműveit csodálhassam.

— Hogyan, Sire, veté ellen d'Etampes asszony, hisz ön így minden ok nélkül foszt meg egy embert, egy nemes embert birtokától?!

Benvenuto ránézett s Anna másodsorú síté szemeit e sajátságosan éles és átható tekintet előtt. Cellini ugyanazon gyermekded jó hiszemmel újra így kezdett beszélni.

— De nemes vagyok én is, asszonyom: családom egy nemes embertől, Julius Caesar egyik elsőrangú századosától, bizonyos Fiorinótól származik, ki közel Montefiasconehoz, Cellinoból eredt s a ki Flórencznek nevet adott; mig az ön prévojta és ősei, ha jól emlékszem, még nem adtak nevet semminek. Mégis, folytató Benvenuto, I. Ferenczhez

forgalom. Ezüst, arany és ékszerek: 2 frt alól 176 drb. — 2 frt — 10 frtig 945 drb. 10 frton felül 217 drb. — adott kölcsön 9951 frt 22 kr. Egyéb ingóságok: 2 frton alól 1209 drb. 2 frt — 10 frtig 1515 drb. 10 frton felül 95 drb. adott kölcsön 9052 frt 65 kr. A Haschka-féle zálogkölcsön-intézetben, arany, ezüst- és ékszer 2 forinton alól 0. — 2 frt — 10 frtig 1805 drb. 10 frton felül 615 drb. adott kölcsön 17.620 frt. Egyéb ingóságok: 2 frton alól 0. — 2 frt — 10 frtig 681 drb. 10 frton felül 228 drb. adott kölcsön 3971 frt. A Weisz-féle zálogkölcsön-intézetben, arany, ezüst, ékszer: 2 frton alól 123 drb. — 2 frt — 10 frtig 546 drb. 10 frton felül 175 drb. adott kölcsön 6264 frt 20 kr. Egyéb ingóságok: 2 frton alól 1132 drb. 2 frt — 10 frtig 1182 drb. 10 frton felül 120 drb. adott kölcsön 7662 frt 76 kr. A kölcsön-segélyegyletben, ezüst, arany, ékszer 10 frton felül 8 drb. 820 frt kölcsön. Egyéb ingóságok (érték-papírok) 47 drb. 14488 frt. 14 kr. kölcsön. A kamatláb itt 7%. Az egyesült külvárosi takarékpénztárban, arany, ezüst, ékszer 10 frton felül 22 drb. 808 frt kölcsön. Egyéb ingóságok 10 frton felül 10 drb. 3590 frt. kölcsön. Itt a kamatláb az ezüst-aranyemüeknél 7%, az egyéb ingóságoknál 12%. — A pécsbaranyai központi takarékpénztárban ékszer 10 frton felül 16 drb. 782 frt kölcsön.

Apró hírek. B. Bienert Károly altábornagy a közelmúlt napokban Krakóban elhunyt. A boszniai occupáció alkalmával a IV. hadtesttel ő vezényelte fiainkat. — Uj egyet. Mint bennünket Csúzáról értesítettek, ott „Polgári olvasóköri“ cím alatt olvasó-egylet alakult. — Kilépés a honvédségből. Rédeky Alajos szolgálaton kívül levő honvéd főhadnagy, tiszti rangfokozatának megtartása nélkül a honvédség kötelékéből kilépett. — A városi nyugdíjlap jelenleg 35511 frt 4 krt tesz ki. — A városi közigazgatási bizottság tegnapi ülésében a rendes havi jelentéseken kívül fontosabb mozzanat nem fordult elő; a közigazgatás minden ága rendes panasz nélküli vezetést tüntet fel. — Csőd. Reisz Johanna esernyő-kereskedő ellen; bej. április 24—26, csődb. Bogyay Pongrácz. — Halálozás. Horváth Antal sz.-külvárosi iskola-igazgató urnak 8 éves leánykája Ilonka, tegnap reggel kimult diphtheritisben. Béke a kedves leánya poraira!

Belföldi hírek. Az országgyűlés befejezte a költségvetés részletes tárgyalását

fordulva s megváltoztatva mind tekintetét, mind hangja súlyát, talán nagyon is merész voltam, talán hatalmas gyűlöletet is keltettem magam ellen, mely fölséged pártfogása daczára is, előbb-utóbb megsemmisíthet. A párisi prévoznak, mint mondják, egy egész sereg áll rendelkezésére.

— Ugy mondták nekem, szakítá félbe a király, hogy Rómában egykor egy bizonyos Cellini, ötvös, készpénzfizetés hiányában visszatartott egy diszedényt, melyet Farnese monseigneur, akkor bibornok s most pápa rendelt meg nála.

— Ez igaz, Sire.

— Hozzátették még, miszerint a bibornok egész háza elment az ötvös boltját karddal kezében ostromolni, hogy a diszedényt erőszakkal is elvigyék.

— Ez is igaz.

— De ezen Cellini állást foglalva az ajtó mögött s kezébe szorítva puskáját, nagybátran védelmezte magát, megszalasztotta a monseigneur embereit s másnap a bibornok őt kifizette.

— Mindez, Sire, a legutolsó betűig igaz.

— Eh bien! nem ön ezen Cellini?

— Igen is, Sire; tartsa meg csak fölséged irántam jóindulatát s nem lesz a világon semmi, a mi tervemtől visszariasztani fog.

(Folytatása következik.)

is, mely közel három hónapot vett igénybe. A honvédelmi miniszterium tárgyalásánál ismét történtek a közös hadseregnél előforduló magyarellenes szellem miatt felszólalások. Pécs város képviselője, Czierer Akos ur is felszólalt, beszédét a lapok kivétel nélkül dicsérik s talpraesettnek mondják. Szólt különösen az ujonczokkal való bánásmód helytelenségéről, továbbá a honvédségnél a kiképzetéséről, s végre a felszereléséről. — Ordódy közlekedési miniszter és államtitkárja Hieronimy megválnak a miniszteriumtól, de utóbbi valószínűleg bevárja az ellenében a kormánypárt kebeléből alakított „magán“ jury vizsgálatát, nehogy ugy láttassék, mintha az országgyűlésen történt támadások készítették a távozásra. — A felkelésről fontosabb hírek nem érkeztek, általánosan azt hiszik, hogy a nagyobb hadi műveletek befejezést nyertek, annál inkább, mert a felkelők Montenegro semlegessége folytán nagyon levannak hangolva. Ha Boszniában sikerül a békét és rendet fenntartani, tavaszra a felkelés nagyjában megszüntnek lesz tekinthető.

Külföldi hírek. Milán szerb királylány történt proklamálása, ha nem is jött épen váratlanul, mégis meglepte a politikai köröket, mert azt csak április 2-ikára várták. A magyar lapok legnagyobb része, a bécsi lapok pedig kivételképen rokonszenvesen írnak ez eseményről, azt tartván, hogy Szerbia, mint királyság, a panslavismus terjedését megátalhatja; a külföldi tekintélyes lapok is Ausztria-Magyarországra nézve az orosz törekvések ellenében nevezetes politikai eseménynek tartják. A lelkesedés Belgrádban nagy, a királyság elismerése először is Bécsből jött meg; érdekes, hogy Milán nem nevezi magát a szerbek királyának, hanem szerb királynak. — Skobelef büntetésből valószínűleg egyelőre Turkománba tétetik át hadosztályparancsnoknak. Berlinben a plevnai hős beszédei még mindig izgatottságban tartja a politikai köröket, sőt Bismark hivatalos lapja most többet foglalkozik vele, mint az először éreztetett lenézés után hittük volna. — A francziák ismét actióba lépnek Tunis és Oránban; csapataikat folyton szaporítják, mert a porta Tripolisban szintén katonaságot összpontosít.

Hirneves zeneköltők családi életéből.

(Szemelvények.)

Mint zenemester és zeneszerző letelepedett Bécsben, hol a Weber családnál vett lakást, mely Mannheimból Münchenbe, s onnan szintén az osztrák fővárosba költözött át. Mindennapos érintkezése a háztartás lelkét képezett, s a mester iránt élénk rokonszenvet tápláló Konstanzzal, Alojzia nővérével, kit ő maga is teljesen alkalmasnak talált a háziasszonyi kötelemek betöltésére, csakhamar oly mérvű érdekltséget költött fel benne, mely kölcsönös benső barátság s szerelem érzelmét tüntette föl a szerény és jószívű leány iránt. Mozart ez időtájt épen „Szóktetés a Serailból“ című dalművének megírásával foglalkozott, s így Belmontes éneke „Ó Konstanze... téged szívemre ölelni“ valóban saját szívéből ömlött tollába. Amint az opera kedvező fogadtatása némi kilátást nyújtott a szerzőnek II. József császár udvarában egy kamarazeneszi állás elnyerésére, nőül vette Konstanzt. És ő a „Don Juan“ „Figaro lakodalma“, „Varázsfuvola“, „Requiem“ stb. hallhatatlan szerzőjének sok gond és küzdelmek után is, nagyon korán bekövetkezett haláláig mindig valóban hű és gyöngéd felesége, boldogsága s valódi öröme volt. Számptalan visszamaradt gyöngéd levelezése Mozartnak az ő „Stanzler“-jéhez mindenkor élő bizonyítékát képezi a házaselek szívélyes egyetértésének. 1791. évi december 5-én bekövetkezett halálával özvegyét két gyermekkel hagyta vissza. Mendelsohn 1831-ben olaszországi útja alkalmával — ismerkedett meg Mozart egyik fiával, ki hivatalnok volt Mailandban, atyjához feltűnően hasonlított és szintén igen

musicalis volt. Mozart halála után tizennyolcz évvel az özvegy férjhez ment ismét Nisson dár államtanácsoshoz, kinek igen sok életrajzi jegyzet megrököltését köszönhetjük. Konstanz igen magas kort ért el, s 1826 martius 24-én halt meg. Sirja a Linz külvárosi Sebestyén temetőben, Alojzia nővéréé mellett lön betetőzve.

Beethoven, kit a classikusok legnagyobb symphonia-költőjének ismerünk, a házasság rendes kikötőjébe sohasem evezett be.

Az ő női szépségek iránt végtelenül fogékony kedélye a legnagyobb szenvedélylyel ápolta s a legtöbbször viszonzásra talált szerelem bölcsőjében ringott. Már kora fiatal éveiben kisebb szerelmi viszonya volt. Koch Borbála, d'Honrath Janka és Brauning Lórikával (ki később dr. Wegelernek lön nejevé); de bizonyos Westerhold kisasszony is tárgya volt ábrándozásainak, Leonora emlékezete azonban elkísérte Beethoven egészen sirjáig, sőt annak nevével ékíté egyetlen dalművének hősnőjét is a czimszerepben. Később, Bécsben tartózkodása alatt pedig bizony sok szép és büszke hölgy érzett őszinte vonzódást a már ekkor hírnévben mindinkább emelkedő genialis zeneszerző iránt. Ez időszakra lő ifjúkori barátja Wegeler többek közt így szól: Beethoven legtöbbször szerelmi kalandokkal küzdött, s nem ritkán oly eredménnyel, minőt elérni akárhány Adonisnak lehetetlen volt. Egyébiránt választottainak nagyobb száma a magasabb körökhöz tartozott. A következőkben adott névsor korán sem mondható teljesnek, mindamellett kétségsbe vonható, hogy a szép Brown orosz grófnő, Clary grófnő, Keglevics Borbála (később Odescalchi hercegné) grófnő, Deym Josefa grófnő, Brunswick Teréz grófnő, Braun bárónő, Koschak Mari (később dr. Pachlerné), Malfatti Teréz, (később Drossdié), Sebald Amália (később Krause igazságügyi tanácsosné), és Brentano Erzsébettel (ki később Arnim Lajos nejevé lön, s Göthével folytatott levelezéseiben „Bettina“ néven ismert) fennállott összeköttetései komoly szerelmi viszony szálait fűzték volna össze. Még életének alkonyában is szívesen látott meg Beethoven egy-egy szép leányt, úgy hogy nem ritkán megállott az utcán, hogy a mellette elhaladó szépeket megnézzze, sőt hogy utánok nézzen! És itt meg kell jegyeznünk, hogy mindezek a Missa solemnis, a „Fidelio“ és a kilenczedik symphonia hallhatatlan megteremtőjét tisztán, érintetlenül hagyták. Egyébiránt úgy tetszik, hogy sokkal inkább tudott magán uralkodni, hogysen azok túlsúlyrajutását megengedhette volna. Csak egyetlen női lény volt képes eltűrhetetlen jelet nyomni lelkére s ez Guicciardi Julia, az ugynevezett „Mondscheinsonata“ hősnője volt. — Julia egy a csupán osztrák irodaigazgatói állásának javadalmaszására utalt olasz grófnak volt leánya, kit nemcsak feltűnő szépsége, hanem szokatlanul magas szellemi fejlettsége mindennapossá tőn a legelőkelőbb nemesi családoknál, melyeknek Beethoven is mindig szívesen látott vendége volt. Hizeleghetett az ifjú hölgy hiúságának mintegy azon körülmény, hogy korának legünnepeltebb szerzője, a rögtönzés genialis mestere a számtalan ajánlat közül őt tüntette ki azáltal, hogy kedvencez tanítványául választotta. S hogy jeles zongorázónak kellett lennie, eléggé mutatja azon körülmény, hogy Beethoven a Cis-moll sonátát (op. 27. Nro 2.) neki ajánlotta, a mit különben aligha tett volna. Az együtt-tanulásban kifejtett csábító ígéznek, melyet a tanuló mesterére gyakorolt, nem állhatott ellen Beethoven. Egyik — Wegelerhez intézett — levelében így ír: „Napjaim kissé kellemesebben folynak, a mennyiben ismét többet forgok emberek között; ezt a változást mégis egy kedves, bájos leánya okozza, ki szeret, s kit én is szeretek. Ez az első eset, melyben érzem, hogy a házasság boldogitana.“ Egy másik, szíve barna fűrtű s bogárszemű hölgyéhez, Juliához intézett levelét pedig e szókkal zárja: „... örökre tiéd, örökre enyém, örökre

egymásé." De mind hasztalan, a grófi papa nem akart hallani sem a zenész-kérőről, s Julia — az örökkévalóságok keltétől számított egy év multán már Gallenberg grófnéva lön. Szerelmi köteléküknek ily ki-méletlenül történt szétszakítása, igen érzé-kenyen sujtotta Beethovent; számtalan, az enyészettől megóvott levele a legélénkebben tárja fel előttünk vesztesége feletti lesújtó fájdalmát. De Julia sem lön boldogabb; fér-jével, ki diletantismusból ünnepi- és ballet-zene irással foglalkozott. Nápolyba ment. Midőn később Barbara opera-impresario meg-bizásából, férje a bécsi udvari színház igaz-gatását átvette, az e közben buskomorságba esett Julia könnyes szemekkel sietett régi ideálja látogatására. Beethovennek azonban elég oka volt arra, hogy vele megvetését éreztesse.

Aszing Ludmilla közleményei nyomán még jegyezhetünk valamit fel Juliáról. — Pückler-Muskau herceg egy esti alkalom-mal a Vezuv megmászása közben találko-zott a 24 éves Gallenberg grófnéval, ki akkor Nápolyban a legszebb asszony híre-ben állott. A tűzokádó kráter megpillantá-sakor hirtelen félbe szakadt szerelmi ömlen-gésnek, visszajövet — a szerzeteseknél jóféle bor mellett történt befejezéséről szólva, így ír róla a herceg: „Ha valaha ismertem az igaz, szenvedélyteljes szerelmet, úgy az csak az lehetett, melyet e hölgy iránt érez-tem, ki azt vizionozta is.“

Az eddig esetelt hölgyek befolyása a velők közelebbi összeköttetésben állott zene-szerzők szellemi alkotásaira ugyszólván semmi hatással sem volt. — De egészen másként nyilvánul ez Brand Karolina ré-széről, W e b e r n e k (Károly, Maria) meny-asszonya, később nejevé lön.

(Folytatása következik.)

Közgazdaság.

A gyümölcsfa tenyésztéséről. Közöljük érdekességénél fogva az altenburgi kerté-szeti és gyümölcsészeti társulatnak arany-szabályait, melyeket a gyümölcsenyésztésre összeállított, hogy olvasóink az ezekben foglalt elveket megismerjék.

1. Magaslatokra főleg cseresznyét, alantasabb helyekre szilvát, északi és keleti lejtőkre almát, déli és nyugatira körtét kell ültetni. Valamennyi gyümölcsfa között leg-jobb kiállja a szárazságot a cseresznye, a nedvességet pedig a szilva.

2. Legjobb talaj gyümölcsösnek a ned-ves, agyagos föld, melyben még gyümölcsfa sohasem volt. Az állandó talajvizes hely gyümölcsösnek nem való.

3. Ősszel tágas gödröket kell ásni, a melyekből kihányott földet, de a gödrt is igen jó télen át trágyalével megöntözni. A fákat csak tavasszal kell azokba beültetni.

4. Soha sem kell a csemetéket házaló árusoktól beszerezni, hanem mindig oly fa-iskolából kell azokat venni, hol biztosak vagyunk, hogy onnét csak egészséges és gazdag gyökerű és egyenes növesű fás-cákat kapunk és olyanokat, melyeknek már legalább is egy két éves koronájuk van.

5. A fajokat, tekintettel a zordabb, vagy melegebb fekvésre, valamint a talaj-nak nedvességi viszonyaira, szintén vigyáz-va kell kiszemelni.

6. A lány magu gyümölcsfákat (alma és körte) rendszeren legalább is 10 méternyi távolságra kell ültetni egymástól; kezdet-ben lehet közéjük meggy, barack, vagy szilvafát is ültetni, melyek tenyészetüket már akkorra rendszeren bevégezik, mikorra a gyümölcsfák koronája a teljes kiterjedést eléri. —

Szántóföldeken az elültetett gyümölcsfa-soroknak 4—500 lépésnyi távolságban kell állani egymástól.

6. Ültetés előtt a legerősebb gyökere-ket meg kell metszeni és iszappal bekenni. A metszési felületen előforduló barna szélek rendszeren fagyásra szoktak mutatni. A rost-gyökereket az ültetésnél nem szükséges eltávolítani.

8. Mielőtt a fa elültetetik, a karót akképen kell a földbe verni, hogy az egé-szen függőlegesen álljon; a gödrt pedig már az ültetés előtt jó $\frac{3}{4}$ részben kell a kihányott földdel feltölteni, mire a rost-gyökerek jól szétterjesztve s a földet csak lassan szórva azokra, a fáska gyökere be-izapolandó. A földet az ültetés után ugy kell eligazítani, hogy az ültetvény körül tányérforma mélyedés maradjon. Friss trá-gyát soha sem szabad a gödörbe tenni.

9. Nagyon nedves, sekély talajnál elő-nyösebb a halomra való ültetés. Az ujon-nan ültetett fánál nem szabad a gyök-ronának oly mélyen jutnia a földbe, mint az a faiskolában állott és még a föld meg nem ülepedett, azt szorososan a karóhoz kötni nem tanácsos. Mélyen való ültetés nagy hiba.

10. A karónak nem szabad a fa koro-náját érintenie és attól délnyugat felé kell állnia. — Még jobb, ha az ültetvény két karó közt oly formán erősítették meg, hogy ezek a fáskákat ne dörzsölhessék.

11. Tanácsos az elültetett fáskákat a tavaszi szelek ellen szalmával körül venni, a vadak kártékonyága ellen pedig ősszel

szalonabórral vagy mézoldattal bekenni; tuskével is körül lehet rakni.

12. Az alma-, körte- és cseresznye-fákat az ültetésnél semmit, vagy csak igen keveset kell visszametszeni; csak a máso-dik évben ajánlatos a nagyobb mérvbeni visszametszés, különösen gyöngé hajtások-nál. Szilvaféléket 5—6 szemre kell vissza-metszeni.

13. Eleinte évenként, később minden 2—3 évben szükséges ősszel a sűrűn álló és egymást keresztező hajtásokat kivágni. A száraz ágak minden évben eltávolítandók.

14. A törzsön és ágakon található mindennemű sérüléseket gondosan ki kell metszeni és famázzal bekenni, régibb fánál a lehámlott helyek kátránynál is bekenhe-tők. Csonka és beteges ágakat tőből kell levágni és a sebhelyet bekenni.

15. A mohát, zuzmót és elszáradt kér-get vakaró vassal vagy aczélsodrony-kefé-vel kell eltávolítani s a fatörzst s a fának vastagabb ágait időnként mézoldatból és szarvasmarha-trágyából álló keverékkel kell bemázolni.

16. A fa körületét porhanyón kell tar-tani és korhadt trágyával vagy pedig szi-nével befordított gyeppel körül venni.

17. Úszögös és rákos elfajulásoknál a kivágáson és betapasztáson kívül igen ajánlatos még a beteges helyeknek trágya-lével és kali-sóval vagy fahamuval való bekenése is.

18. A gyümölcsfákat erősebb faképző-dés végett tavasszal, a rügyeknek jobb kifejlése végett pedig július és augusztus-ban kell megtrágyázni és pedig higitott trágyalével. A trágyalevet a törzstől arány-lagos távolságban gödrök vagy gyűrűforma árok által kell a gyökerekhez vezetni.

19. Elhalni látszó, régibb gyümölcs-fákat az ágaknak visszametszése által kell megifjítani. Régi fagödörbe ugyanazon fajta gyümölcsfát nem szabad ültetni.

20. A folyó oltó faviasz 40—50 gramm szeszen gyöngé tűz mellett kevert 250 gr. gyantából áll. A közönséges oltó viasz pedig 5 rész repce-olaj, 1 rész disznózsir, 1 rész terpentín, 1 rész kolofoniumból készül.“

Pécsi színház.

Pénteken, 1882. márczius 10-én adatik:

Tündérlant.

Látványos tündérrege dal- és tánczczal 3 szakaszban, 8 képpel, egy régibb szöveg után írta és színre alkalmazta: Bokor József.

Zenét szerző: ifj. Bokor József.

Kezdeté 7 órakor.

Laptulajdonos Ramazetter Károly.
Felelős szerkesztő Bolgár Kálmán.

Mohács-pécsi és pécs-baresi vasut.

Hirdetmény.

A személyszállító hajók forgalma a Dunán Budapest-Mohács között ismét felvételvén, Mohácsról Pécsre további intézkedésig az eddigi 61. számú vonat helyett (indult Mohácsról délelőtt 11 óra 37 percz, érkezett Pécsre 3 óra 3 percz délután) naponta az 51. számú vonat közlekedik. E vonat indul Mohács-ról délelőtt 10 órakor és érkezik Pécsre 12 óra 55 perczkor délben. Kedden és pénteken e vonat Mo-hácsra a Budapestről érkező hajónál csatlakozással bir.

Egyébként menetrendünk változatlan marad.

Az üzletvezénylet

Csődtömeg végkiárulás!

A király-utczai 7-ik szám alatt levő rőfös keres-keedésben

csődtömeg végkiárulás történik,

a rendes áron jóval olcsóbban.

Különösen ajánlatnak: Női ruha-kelmék, ágy-terítők, butorszövetek, szőnyegek egy egyéb

divat-czikkék.

A t. cz. közönség látogatásáért esedezik a csőd-tömeg átvevője:

Klein P.